

DE XXIIIESTE JOURNEES DENTAIRES DE PARIS. I

Dit congres werd van 23—27 November 1949 gehouden gelijk gewoonlijk in het gebouw van de Ecole Odontotechnique, 5 Rue Garancière, behalve de laatste dag, waarop de Ecole Dentaire de Paris, 45 Rue de la Tour d'Auvergne, de congressisten in haar localiteiten ontving.

Dat het gehele congres niet uitsluitend in de Ecole Odontotechnique werd ondergebracht is een demonstratie van het gelukkige feit, dat de oud-alumni van deze beide officieel erkende opleidingsinstituten van Parijs zich hebben verenigd in deze jaarlijkse wetenschappelijke bijeenkomsten. „Officieel erkende instituten”, want het zijn particuliere instituten, die het recht hebben verkregen het examen af te nemen en het diploma uit te reiken van chirurgien-dentiste, dat de bevoegdheid verleent de tandheelkunde in Frankrijk uit te oefenen. Behalve in Parijs zijn er in Frankrijk nog enige opleidingsmogelijkheden in de verschillende grote steden, al of niet in universitair verband en daarnaast bestaan er, vooral in Parijs, vele particuliere instellingen, zonder enige officiële controle en zonder examenbevoegdheid. Veel goeds wordt hiervan dan ook niet verteld. Verder zijn er aan een vijftiental ziekenhuizen mondheekundige poliklinieken ingesteld, waar de studenten in de tandheelkunde dit deel van hun opleiding kunnen verwerven. Zo is Dr. Gérard Maurel de stomatoloog van het nog nieuwe grote Hôpital Beaujon professor aan de Ecole de Paris, terwijl Dr. Marcel Ratchet de stomatoloog is van Lariboisière en professor aan de Ecole Odontotechnique. Deze ziekenhuizen zijn te vergelijken met onze Algemene Stads-, Provinciale en Academische Ziekenhuizen waar de verschillende hoogleraren hun afdelingen hebben. De „Service de Stomatologie” aan „La Pitié” staat onder leiding van professor Michel Dechaume, de eerste „professeur de l'université” in Parijs in de odonto-stomatologie, terwijl kort geleden Dr. Andrée Chaput, zijn chef de clinique tot professeur agrégée werd benoemd. Ik heb deze drie klinieken bezocht en overal wordt uitstekend werk verricht, al zijn de toestanden in de Parijse hospitalen wel wat anders, dan wij in Nederland in onze ziekenhuizen gewend zijn. Dechaume was juist bezig te verhuizen en zijn nieuwe afdeling mag zich laten zien.

De Journées Dentaires de Paris zijn niet enkel te beschouwen als een manifestatie van de Franse tandheekundige wetenschap. Vroeger waren ze gecombineerd met de vergadering van de Belgische dentisten. (Journées Dentaires Franco-Belges), welke laatsten thans hun bijeenkomsten houden in het kader van de Journées Médicales de Bruxelles. Evenwel heeft deze splitsing allerminst het internationale karakter van dit congres verminderd. Bij de officiële opening werd

het woord gevoerd door vertegenwoordigers van België, Zwitserland en Nederland¹⁾). Maar behalve vertegenwoordigers van deze drie landen kwamen in het programma voor de namen van verschillende Italiaanse, Engelse, en Deense sprekers, terwijl er zich onder de deelnemers ongetwijfeld vertegenwoordigers van nog meer nationaliteiten bevonden. Zo zien we de Journées Dentaires de Paris dan ook uitgroeien boven het niveau van een nationale vergadering van de Franse tandheelkunde tot een bijeenkomst van internationale betekenis, waar de collegae van de West-Europese staten elkaar ontmoeten. Zou het niet wenselijk zijn, indien in de toekomst deze tendentie nog meer tot ontwikkeling zou komen? Dit zou enorm veel tijd en kosten sparen, doordat het de vertegenwoordiging naar de jaarvergaderingen van verschillende buitenlandse verenigingen overbodig zou maken, die bovendien toch beperkt moeten blijven tot die landen, waar de taal geen belemmering vormt. Parijs leent zich uitstekend voor dit internationale centrum en de Franse taal is niet zo'n onoverkomelijke hinderpaal als wij hier in Nederland wel eens menen.

En als we ons de moeite geven de taalmoeilijkheden wat te overwinnen, dan wordt er een heel gebied (op tandheelkundig wetenschappelijk terrein en ook daarbuiten) voor ons ontsloten. De Fransen presteren meer dan men in Nederland veelal denkt!

Hoe dan ook, de welsprekendheid komt hier wel tot zijn recht. Het is dikwijls al een lust om naar een spreker te luisteren, waarvan veelal reeds een voorproefje wordt gegeven bij de officiële opening, waar de voorzitter van het congres, waarvoor meestal een der leden van de medische faculteit wordt aangezocht, zijn toespraak houdt. Dit jaar was het de psychiater, professor Laignel Lavastine, die voor hen, die de Journées vaker bijwonen, geen onbekende is. Hij opende tevens de lange reeks van voordrachten en vertelde over „Mutilation et ornementation des dents”, waarbij hij de gewoonten bij diverse primitieve volkeren behandelde, die hun gebit op verschillende wijzen in hun riten betrekken.

Van de vele sprekers zou ik verder willen noemen:

Le Mée (Parijs), die een Amerikaanse film vertoonde over het mechanisme van het gehoorapparaat. Hoewel dit onderwerp buiten het terrein van de odontostomatoloog ligt, was de film zo goed opgenomen, en getuigde van een zo verbluffende techniek, dat algemeen met zeer grote aandacht het verloop werd gevolgd. (Het is mogelijk om na de dood van een individu het inwendige oor vrij te prepareren, dat dan nog enige tijd normaal op prikkels blijft reageren, dus nog enige tijd door blijft leven. Zo konden de bewegingen van trommelvlies, hamer, aambeeld en stijgbeugel worden gefilmd).

Brunner (Luzern) sprak over psychologische problemen in de schooltandheelkunde. Hoewel het ook zijn nut heeft eenvoudige waarheden nog eens uit te spreken, was dit een voordracht, die meer op zijn plaats zou zijn voor een groep jonge tandartsen, die zich met de schooltandheelkunde wil gaan bezig houden.

Franck (Straatsburg): „Expériences et recherches originales sur la physiologie de la dent.” Deze jonge spreker vertelde van zijn onderzoekingen waarin hij vond, dat radioactieve phosphor per os gegeven, in het tandweefsel terecht kwam

¹⁾ De rede door Prof. Hut namens Nederland gehouden is hierachter afgedrukt.

(1e. direct door het glazuur, 2de. via maag-darm-kanaal, bloedbaan, pulpa, en ten 3de via de gingiva, het bot van de kaak, cement van de wortels). Verder liet hij de transportmogelijkheid zien, wanneer radiopaque stoffen in de lymphanen bij proefdieren werden geïnjecteerd.

De diapositieven kwamen niet volkomen tot hun recht, wat slechts ten dele aan de projectie te wijten was.

Interessant was nog de mededeling, dat spreker geprobeerd had om tandbeen te transplanteren, dus in een caviteit een stukje tandbeen te laten inhelen. Aanvankelijk scheen dit te lukken, doch later bleek het transplantaat toch niet te zijn vastgegroeid. (Tussen aantoonbare phosphoropname in het tandbeen en de nodige „callusvorming” om een transplantaat in te helen is ook nog een groot kwalitatief verschil! Recensent).

Brun (Straatsburg) was helaas zeer slecht te verstaan, hoewel zijn voordracht een goede indruk maakte en de titel ook wat beloofde. („Agents physiques et thérapeutiques associés”).

Vauthier (Genève): „Répercussion de l'hormone thyroïdienne sur les maladies du parodonte et de l'endodonte”. Vauthier heeft een zeer diepgaande studie gemaakt van dit onderwerp en men moet hierin wel wat ingevoerd zijn om het ten volle te kunnen waarderen. De belangrijke rol, die de hypophyse in de interne secretie inneemt, de invloed die hij uitoefent op de andere endocriene klieren en met name op de schildklier, de werking dezer laatste en wel speciaal haar relaties met het tandorgaan worden besproken. Vauthier wijst er op, dat omgekeerd het gebit de functie van het thyreoid kan beïnvloeden, dat hyperthyreoidie op orale focale infectie kan berusten. Een geringe hyperthyreoidismus heeft invloed op het vegetatieve zenuwstelsel, waarvan de gevolgen in de mond zich doen gelden door een meer visceus speeksel, meer caries, meer parodontose.

(Dr. Vauthier heeft de toezegging gedaan een artikel over dit onderwerp te willen zenden, dat dan misschien in het Tijdschrift voor Tandheelkunde zal kunnen worden opgenomen).

Chaput (Parijs): „Diabète juvénile et parodontose”. Spreekster wees er op, dat er bijna geen patiëntenmateriaal voorkomt van onbehandelde suikerziekten waarbij het gedrag van het parodontium kan worden geobserveerd. Vóór de ontdekking van de insuline stierven meestal de diabetikers vrij snel en tegenwoordig wordt de diabetes meestal wel gediagnostiseerd éér de patiënt voor parodontosebehandeling komt. Wél was duidelijk opgevallen het op en neer gaan van de parodontoseverschijnselen met die van de diabetes. Ook Mevrouw Chaput wees weer op de grote invloed van het autonome zenuwstelsel op het parodontium.

Dubois-Prévost (Parijs): „Parodontose et hérédité”. Spreker wees op het veelvuldig voorkomen van de familiäre factor bij de parodontose patiënten. Volgens spreker zijn de reactieve mogelijkheden in gunstige richting vrij gering, dus een eens verloren terrein is vrijwel voor goed verloren. Van de kalkstofwisseling is nog veel niet opgehelderd en bij de beïnvloeding met hormonen is uiterste voorzichtigheid geboden. Men moet vooral niet uit het oog verliezen, dat er een uiterst gecompliceerde wisselwerking tussen de verschillende hormonen bestaat en dat men bij een kunstmatige beïnvloeding van de hormonenhuishouding niet alleen de werking van het toegediende hormoon heeft te beschouwen, doch ook de invloed, die deze weer op al de andere klieren met interne secretie kan hebben.

Jaccard (Genève): „Les débuts de l'ARPA française". De toespraak werd gehouden in memoriam van de in dit jaar gestorven Roy, een der pioniers op het gebied van parodontose onderzoek. Roy was een groot man, met een ijzeren wil en een groot gevoel voor recht. Als techniker begonnen wist hij eerst het tandarts-examen af te leggen en daarna het artsdiploma te behalen. Hij heeft een belangrijke rol gespeeld bij het onderwijs van de chirurgien-dentistes, waarbij hij van het standpunt uitging, dat hij pas iets wilde onderwijzen als hij zeker van zijn zaak was. Hierdoor laadde hij wel eens de schijn op zich van koppig te zijn en niet vooruitstrevend, doch dit sproot uit de „absoluutheid" van zijn karakter.

Palazzi (Milaan): „Les interventions chirurgicales pour les parodontoses". Na een korte inleiding, waarin spreker opmerkt dat kankercellen nooit in de pulpa voorkomen, zelfs niet als de tumor b.v. de halve kaak geheel heeft ingenomen, wordt een film vertoond. Hierin laat spreker zien hoe hij een goedaardige epulis verwijdert. Daar de kans op recidief vrij groot is, neemt hij de tumor + de tanden + de processus alveolaris weg en hecht na afloop de slijmvlieslappen van beide zijden van het ontstane defect. (Op deze wijze wordt evenwel de omslagplooi erg in de richting der tanden getrokken, zodat dit voor een eventuele prothese bezwaren zou kunnen opleveren en een plastiek nodig kan maken. De wondvlakte laten granuleren en niet hechten zal dikwijls een gunstiger eindresultaat geven. Recensent).

Uit de van het preparaat gemaakte coupes bleek, dat het bot door het tumorweefsel was geïnfiltrerd, hetgeen de recidieven verklaart, wanneer alleen maar het fibroom, de eigenlijke tumor, wordt verwijderd, zonder voldoende diep in het ogenschijnlijk geheel gezonde bot weg te nemen. Op sommige coupes was te zien, dat zelfs een deel van cement en dentine was verdwenen.

Bardach (Parijs): „Considérations générales sur le sérum orthobiotique". Dit was wel een zeer interessant hoofdstuk, wat hier aangesneden werd en waarvan Hulin enige ervaringen uit de praktijk gaf.

Spreker wees er op, dat vele antilichamen in de huid worden gevormd en behandelde daarna de werking van een serum. Hij wees op de grote rol, die het reticulo-endotheliale weefsel speelt bij de physiologie der weefsels om dan via de kalkstofwisseling op het tandbed, met de hier voorkomende afbraak- en opbouwprocessen te komen.

Dit orthobiothische serum zou deze opbouwprocessen gunstig beïnvloeden via het vaso-vegetatieve zenuwstelsel en dus een genezende werking uitoefenen in gevallen van parodontose met botresorptie.

Hulin (Anvers) vertelde, dat hij verschillende gevallen uitsluitend met dit serum had behandeld en daarmee bereikt had, dat de ontstekingsverschijnselen van het parodontium terug gingen, dit weefsel verlittekte en dat daarna dit littekenweefsel gecalcificeerd werd. Op deze wijze was het hem gelukt bij verschillende patiënten losstaande tanden weer vast te doen groeien, hetgeen dus neerkomt op een physiologisch helingsproces.

Als contra-indicatie voor de behandeling met dit serum noemde Hulin endocarditis, exudatieve diathese en tuberculose.

Hulin wilde vooreerst volstaan met de mededeling van de gevallen en hoopte later dieper op een en ander in te gaan. Vanwege het grote belang van deze nieuwe vinding meende hij evenwel nu reeds een voorlopige mededeling niet te

mogen achterwege laten. Evenwel werd dit nieuws met het nodige scepticisme ontvangen.

Nicolas (Genève): „Un cas d'athyreoïdie, ses conséquences dentaires”.

Het geval waarover spreker berichtte was een congenitale athyreoïdie, het kind, dat macrocheilie en macroglossie vertoonde werd met hormoon-preparaten behandeld met buitengewoon resultaat, hetgeen met foto's werd gedemonstreerd (Dit was een opmerkelijk goede voordracht!)

Hermann (Parijs): „Essai de classification étiologique et pathogénique des algies faciales”.

Deze jonge man, zoon van een Parijs hoogleraar, zit het doceren blijkbaar in het bloed. Hij wist zijn stof met zo'n élan te brengen, dat iedereen geboeid zat te luisteren. De voordracht kwam voor een groot deel overeen met hetgeen Dr. Bartsstra op de laatste vergadering van de „Vereniging van Nederlandse Tandartsen” heeft verteld, doch was wat uitgebreider.

Rachet (Parijs) deed een paar casuïstische mededelingen. Een heterotope verstandskies in de onderkaak, die aanleiding tot ontsteking gaf. De patiënt had een 15-tal verschillende consultants bezocht doch geen baat gevonden. Toen spreker patiënte in behandeling kreeg werd een halve kaakfoto gemaakt, waarop de molaar ontdekt werd ongeveer in het laagste punt van de incisura mandibularis met de radices naar boven. Spreker wijst erop, dat men dus niet volstaan moet met alleen een tandfilm te maken, doch bij een röntgenologisch onderzoek ook grotere foto's moet maken, wanneer de tandfilm niet voldoende verklaring biedt.

Verder behandelde spreker enige gevallen van lympheklierontsteking, waarvan sommige met onbekende oorzaak.

HUT.

(Wordt vervolgd)

REDE VAN PROF. HUT OP DE XXIIIESTE JOURNÉES DENTAIRES DE PARIS

Monsieur le Ministre de la Santé Publique,

Monsieur le Président,

Mesdames, Messieurs,

Comme délégué des Pays-Bas c'est un grand honneur pour moi de vous adresser quelques mots et je m'en acquitte avec beaucoup de plaisir.

Ce n'est pas la première fois que j'assiste aux Journées Dentaires de Paris, et j'ai bien l'impression qu'elles forment la démonstration la plus importante du progrès scientifique dans le domaine international de l'odonto-stomatologie. A côté de la contribution des brillants savants français on y trouve toujours les représentants les plus excellents des divers pays de l'Europe occidentale et c'est ainsi que Paris devient le centre où les odonto-stomatologistes de l'ancien monde se donnent rendez-vous.

Pourrait on trouver un meilleur centre que votre splendide ville, berceau d'une riche culture et témoin d'une histoire pleine de grands événements?

Nous vivons dans une époque difficile. D'une part le passé, l'avant guerre,

avec ses défauts, mais aussi ses qualités. D'autre part le futur, qui ne nous promet pas exclusivement des choses agréables. Vers l'est le rideau de fer, qui s'approche lourdement de nous. Que reste-t-il de nos opinions, de notre culture derrière ce rideau? Mais . . . sommes nous toujours en accord avec la mentalité américaine?

A mon avis, nous autres Européens, nous avons le dur devoir de garder le caractère particulier de notre partie du monde et nous ne pouvons réussir qu'en nous unissant.

Les Journées Dentaires de Paris ont déjà montré la route pour une certaine partie de la population, une profession seulement, mais c'est déjà quelque chose!

Je voudrais finir en exprimant le vif souhait que nos confrères et amis français continueront leur travail dans ce sens et qu'ils auront le succès qu'ils méritent tant.

DR. FR. LINNERT †

In 't laatst van October 1949 overleed de bekende oud-president van de Duitse tandartsen-organisatie Dr. Fritz Linnert. Hij bekleedde deze functie van 1923—1933 toen hij door het Hitler-regiem werd afgezet. Na de oorlog nam hij op veler aandrang deze functie weer op, die hij tot zijn dood behield. Hij was o.a. voorzitter van de Hygiëne-Commissie van de F.D.I.

TELEVISIE IN DE TANDHEELKUNDE

Op 10 en 11 Februari j.l. werd voor het eerst in de tandheelkunde een post graduate course georganiseerd door de University of Illinois College of Dentistry waarbij gebruik is gemaakt van televisie.

Orban, Weinmann, Sicher en Brodie hebben voor die dagen een televisiecursus georganiseerd, waarbij de Histologie, Pathologie van het Parodontium en de Penodontie aan de orde waren. Tien patiënten waren voor dit doel beschikbaar.

De Zaterdagmorgen was gereserveerd voor een „Round Table Discussion”.

VERBETERING

In het redactioneel gedeelte van het vorige nummer werd de titel van Miller's standaardwerk onjuist en onlogisch weergegeven. Hij moet luiden: „Die Mikro-Organismen der Mundhöhle”.